

Силабус курсу

Основні характеристики			
Назва українською мовою	Модерн і слов'янська культура		
Назва англійською мовою	Modern and Slavic culture		
Код	03 Гуманітарні науки		
Спеціальність	034 Культурологія		
Освітня програма	Освітньо-наукова		
Рівень освіти	третій		
Рік навчання	II курс (3 семестр)		
Форма навчання	денна		
Кількість годин / кредитів ECTS	120/4		
Розподіл годин за видами занять		Лекції	Самостійна робота
	Години	денна заочна	денна заочна
		30	90
Контрольні заходи	Екзамен	Залік	Реферат (вказати кількість)
		+	1
Статус дисципліни / кредитного модуля		обов'язковий	
Мова викладання		українська	
	Кадрове забезпечення		
Кафедра, що забезпечує викладання		Кафедра теоретичної та прикладної культурології	
Викладач (практичні/ лабораторні заняття)		Соколова Алла Вікторівна	
Е-mail та інші контакти викладача		asmoonlux@gmail.com +38(050)4923267 ORCID 0000-0002-4841-6342	

Цілі та предметні результати навчання

Цілі дисципліни	<p>Метою дисципліни є формування цілісного уявлення про взаємодію модерністських течій з традиційною слов'янською культурою, їх взаємовплив та трансформацію в контексті художніх та соціокультурних процесів кінця XIX – початку XX століття.</p> <p>Курс містить деякі теми, які перегукуються з темами, розглянутими раніше на профільних дисциплінах за освітньою програмою магістратури. Це надає даній дисципліні міждисциплінарний характер. Таким чином, мета курсу - з одного боку акумулювати і актуалізувати вже наявні у студента знання, з іншого – засвоїти нові знання.</p>
------------------------	--

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в області наукового культурологічного та музикологічного знання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань; володіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності; проведення самостійного наукового дослідження із застосуванням інноваційної дослідницької методології та комплексних методик за умов впровадження вирішення проблеми у соціокультурну практику.</p>
<p>Загальні Компетентності</p>	<p>Згідно ОП:</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, пошуку та критичного аналізу інформації. Навички організувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності.</p> <p>ЗК02. Здатність проведення дослідницької та інноваційної діяльності в ракурсі компаративної аналітики мистецтвознавчого сенсу, вміння створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких відповідає вимогам рецензентів на національному та міжнародному рівнях</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті та дотримуватися норм міжкультурної толерантності та професійної етики, загальнолюдських цінностей та ставитися із повагою до національних та культурних традицій.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Уміння з нових дослідницьких позицій формулювати методологічну базу власного наукового дослідження.</p> <p>ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), зокрема з метою участі у міждисциплінарних проєктах та вміння використовувати результати наукових досліджень інших галузей науки для досягнення мети власного наукового дослідження.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК01. Здатність демонструвати знання філософсько-світоглядних засад, сучасного стану, тенденцій розвитку і наукових досягнень у сфері культурології та мистецтвознавстві. Інтерпретаційна здатність до тлумачення та розуміння культурних феноменів як текстів.</p> <p>СК02.Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері культурології, музикології, досягати наукових результатів, що створюють нові знання.</p> <p>СК03. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, приймати обґрунтовані рішення у сфері культурології. Застосовувати широкий спектр методів теоретичного та емпіричного аналізу культурних явищ і процесів.</p> <p>СК04. Здатність виявляти протиріччя, тенденції розвитку; застосовувати методи прогнозування, багатокритеріального аналізу, формулювати гіпотези, розробляти оптимальні стратегії для вирішення комплексних проблем культурології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.</p> <p>СК05. Здатність апробувати й публічно представляти та захищати результати наукових досліджень; рецензувати та реферувати наукові статті; перетворювати результати досліджень в культурологічні рішення, стратегії тощо.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності. Працювати із</p>

наукометричними базами даних із метою виконання власного наукового дослідження.

Поглиблені для курсу:

Вивчення особливостей розвитку модерну у різних слов'янських країнах.
Виявлення національної специфіки модерністських течій у слов'янському мистецтві.

Розуміння ролі традиційної слов'янської культури у формуванні унікальних рис слов'янського модерну.

Освоєння концептуального апарату для аналізу модерністських явищ у слов'янській культурі.

Розуміння специфіки інтерпретації модерністських ідей у слов'янському культурному контексті.

Формування навичок аналізу синтезу традиційних слов'янських та модерністських елементів у мистецтві.

Результати навчання	<p>Згідно ОП:</p> <p>ПРН1. Демонструвати передові концептуальні та методологічні знання з культурології та суміжних галузей, володіти дослідницькими навичками для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень, генерувати нові знання та впроваджувати інновації.</p> <p>ПРН2. Професійно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології державною й іноземною мовами з фахівцями і широкою аудиторією, публікувати результати досліджень у провідних наукових виданнях.</p> <p>ПРН3. Ефективно використовувати сучасні методи, інструменти та технології пошуку, обробки й аналізу інформації, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у дослідницькій діяльності.</p> <p>Поглиблені для курсу:</p> <p>Формування системного розуміння взаємозв'язку модернізму та слов'янської культурної традиції.</p> <p>Розвиток здатності аналізувати культурні феномени на стику традиції та модернізму.</p> <p>Набуття навичок критичного осмислення процесів культурної трансформації.</p> <p>Освоєння методології дослідження національних варіантів модерну.</p>
----------------------------	--

<p>Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарн і зв'язки, що передують вивченню дисципліни)</p>	<p>У структурно-логічній схемі дисципліна «Модерн і слов'янська культура» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня доктор філософії і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу попередньої професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх докторів філософії.</p>
<p>Дидактичні методи</p>	<p>Лекційні заняття Використовуються: словесні методи (розповідь, бесіда, пояснення); методи наочної презентації (ілюстрування, демонстрація, спостереження); практичні (прослуховування матеріалу), проблемного викладу. З погляду логіки передачі і сприймання матеріалу використовуються індуктивний, дедуктивний, аналітичний, порівняльний методи. З погляду стимулювання і контролю навчання вживаються методи пізнавальної гри, дискусії, емоційного стимулювання, обговорення.</p>
<p>Зміст дисципліни (перелік тем)</p>	<p>Тема 1. Генезис стилю модерн. Взаємодія з іншими стилями та напрямками. Тема 2. Естетичні принципи та філософія епохи модерн. Модерн та символізм у мистецтві та культурі східноєвропейських слов'ян. Тема 3. Слов'янська культура в регіональному і світовому контексті. Духовний потенціал слов'янської культури. Слов'янська культура в дискурсі стилю модерн. Тема 4. Модерн як стиль у образотворчому мистецтві. Релігійно-міфологічна, символіко-романтична та реалістична тенденція у живописі в стилі модерн у східноєвропейських слов'ян (В. Максимович, М. Жук, О.Новаковський, О. Мурашко, А. Маневич Ф. Кричевський, А. Петрицький, О. Богомазов, М. Бурачек, Е. Буковецький) Тема 5. Поетика епохи модерн. Філософія і естетика слов'янських поетів та письменників стиля модерн. Образ України в поезії та прозі (С.Єфремов, О. Кобилянська, М. Коцюбинський, Л. Українка, М. Яцків, В. Пачевський, Б. Лепкий, П. Карманський, М. Шаповал, О. Олесь). Тема 6. Поезія і живопис українських футуристів. Традиції і новаторство. Футуристи в Одесі. Одеський період Давида Бурлюка. Тема 7. Основні категорії естетики футуризму у східноєвропейських слов'ян Поезія і живопис українських футуристів (М. Семенко, М. Скуби, О. Влизька, Гео Шкурупія, Є. Сагайдачний, О. Сорохтей) Тема 8.Музично-філософська свідомість в культурі модерн. Взаємодія звука і слова, поетичного та образотворчого мистецтва в творчості слов'янських митців. Синтетичність філософської та ідейно-художньої позиції композиторів стилю модерн Тема 9.Українська культура та світоглядні особливості кінця ХІХ - початку ХХ століть. Український музичний модерн початку 20 століття в контексті епохальних змін. Тенденції та новаторські ідеї, естетичні та стильові ознаки в контексті епохи (Б. Лятошинський, С. Людкевич, В. Ребіков, Н. Нижанківський, М. Колесса, З. Лисько, А. Рудницький, С. Туркевич).</p>

Тема 10 Українська національна музика 20 століття. Специфіка музичної мови у творах Є. Станковича, В. Зубицького, Л. Дичко, М. Скорика та В. Сильвестрова.

Тема 11. Творчість Бориса Лятошинського в контексті тенденцій польської та української культур. Художньо-стильові та естетичні пошуки раннього Лятошинського.

Тема 12. Чеський авангард. Самобутність мислення і своєрідність образного ладу музичної мови чеського композитора Л. Яначека.

Тема 13. Оперна творчість Л. Яначека. Специфіка драматургії опер «Катя Кабанова», «З мертвого дому».

Тема 14. Епоха «Молодої Польщі». Національні ознаки прози, поезії та образотворчого мистецтва епохи періоду «Молодої Польщі». Відкриття гуральського фольклору.

Тема 15. Стиль К. Шимановського в контексті польської музичної культури початку ХХ століття.

Література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андросова Д. Мініمالізм в музиці: Учбовий посібник для вузів мистецтв. Одеса: Астропринт, 2008. 126 с. 2. Івашко Ю. В. Основи стилеутворення модерну в архітектурі України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.): дис. ... доктора архітектури. Київ, 2013. 406 с 3. Історія українського мистецтва в 6 т. Київ: АН УРСР. Голов. ред. УРЕ. 1966 - 1970. 4. Кучменко Е. М. До проблеми примітивізму в образотворчому мистецтві Нового і Новітнього часу. Київ: Знання, 1999. 22 с. 5. Маркова О. Метафізика історії музики і неоготика поставангарду. Вісник Львівського університету. Серія: Мистецтвознавство. 2018. Вип. 20. С. 3–9. 6. Митці України: Енциклопедичний довідник. Київ, 1992. 7. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999 8. 8. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ, 2002. 9. В. Погорецький Польський модернізм і ревізія «пророків» Видавництво "Золота ПЕКТОРАЛЬ" 2019 278 С. 10. Романюк Н. Мозаїка життя за О. Богомазовим, або Послання століття минулого всім майбутнім століттям. Дзеркало тижня. 2004. 11. Сараб'янов Д. В. Стил модерн. М., 1989 Українська радянська енциклопедія. 2-е видання. Т. 1. Київ, 1977. С. 502. 12. Українська та зарубіжна культура. Київ: Т-во Знання», КОО, 2002. Шудря М. Філософія точки на площині. Рукопис. Т. 1. Київ, 2004. 13. Цибій І. Декілька слів про модернізм. Київ, 1999 14. Ржевська М. Сильові тенденції у музиці Наддніпрянської України першої третини ХХ століття. 15. Майя Ржевська. Питання стилю і форми в музиці. Львів: Каменяр, 2000. С. 111–123. С. 114. 5 Редакційний комітет. Наше слово. Світ. Л., 1906. № 1. С. 2. 6 16. Нога О., Яців Р. Мистецькі товариства, об'єднання, угруповання, спілки Львова 1860 – 1998. Орест Нога, 17. Роман Яців. Львів: Українські технології, 1998. 128 с. 18. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму: Постмодерна інтерпретація. Львів: Літопис, 1997. 297 с. С. 115 19. О. Шестакова Авангард і модерн в українському народному мистецтві 1910–1930 років Київ, Саміт-книга, 2021. 152 с. 20. Шалагінов, Б. Б. Епоха модерну як поворотний етап від універсальних стилів до творчих методів у західній літературі. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка (16). 2004pp. 142-144.
------------	---

Технічне забезпечення	<i>Комп'ютер, ноутбук, планшет; відеоносії з записами. Екран, відеопроєктор.</i>		
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	30	50
<i>Залік</i>	1	30	50
<i>підсумковий рейтинг</i>		60	100
Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Політика курсу			
Правила взаємодії	Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності ОНМА ім. А. В. Нежданової». <i>Додатково:</i> Політика науково-творчого співробітництва. Співпраця аспірантів у розв'язанні проблемних завдань дозволена, але відповіді/реферативні роботи кожний аспірант захищає самостійно. Взаємодія аспірантів під час іспиту / захисту рефератів категорично забороняється і будь-яка така діяльність буде вважатися порушенням академічної доброчесності згідно принципів академії.		
Додаткова інформація	Силабус освітнього компоненту «Модерн і слов'янська культура» розглянутий на кафедрі теоретичної та прикладної культурології протокол № 32 від 08.05.2024 р., погоджений рішенням науково-методичної ради та затверджений рішенням Вченої ради протокол №14 від 04.07.2024 року Робоча програма «Модерн і слов'янська культура», розроблена проф. каф. теоретичної та прикладної культурології Соколовою А. В.		